

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΑΑΔΕΑνεξάρτητη Αρχή
Δημοσίων Εσόδων

**Α. ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΛΕΓΚΤΙΚΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ
ΤΜΗΜΑ Α΄
Β. ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ
ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΥΠΟΔΟΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ Ε΄**

**Αριθ. ΦΕΚ:
4516 Β΄ /13.7.2023 και
4606 Β΄ /18.7.2023
Αθήνα, 18 Μαΐου 2023
Α. 1073**

Ταχ. Δ/νση : Θεσσαλονίκης & Χανδρή 1
Ταχ. : 18346 Μοσχάτο
Κώδικας
Τηλέφωνο : 210-4802550
E-Mail : diildi01@aaade.gr
Url : www.aaade.gr

ΠΡΟΣ: Ως Π.Δ.

Θέμα: «Απόσυρση από τη χρήση και οριστική παύση Ειδικών Ασφαλών Φορολογικών Διατάξεων Σήμανσης Στοιχείων (ΕΑΦΔΣΣ) για το σύνολο των οντοτήτων. Παύση χρήσης απλών Φορολογικών Ηλεκτρονικών Μηχανισμών (ΦΗΜ) για τις οντότητες εστίασης που λειτουργούν με σερβίρισμα σε τραπεζοκαθίσματα και ορισμός υποχρέωσης χρήσης, ΦΗΜΑΣ Εστιατορίου ή ΦΤΜ Εστιατορίου ή ΑΔΗΜΕ Εστιατορίου».

ΑΠΟΦΑΣΗ**Ο ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ ΤΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ**

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) των άρθρων 12 και 40 του ν.4308/2014 «Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα, συναφείς ρυθμίσεις και άλλες διατάξεις» (Α΄ 251),

β) του Κεφαλαίου Α΄ του μέρους Πρώτου του ν. 4389/2016 «Επείγουσες διατάξεις για την εφαρμογή της συμφωνίας δημοσιονομικών στόχων και διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων και άλλες διατάξεις» (Α΄ 94).

2. Τις διατάξεις:

- α) της υπό στοιχεία ΠΟΛ. 1220/13.12.2012 απόφασης του Υφυπουργού Οικονομικών «Κωδικοποίηση Συμπλήρωση τεχνικών προδιαγραφών Φορολογικών ηλεκτρονικών μηχανισμών και συστημάτων. Διαδικασίες χρήσης και λειτουργίας τους. Προδιαγραφές αποστελλομένων αρχείων στην ΓΠΣ» (Β' 3517),
- β) της Α.Υ.Ο.Ο. ΠΟΛ. 1015/10.1.2012 «Χρονικά όρια δυνατότητας διάθεσης ΦΗΜ και φορολογικών μνημών» (Β' 257),
- γ) της Α.Υ.Ο.Ο. ΠΟΛ. 1063/26.3.2008 «Απαγόρευση εισαγωγής/ παραγωγής, σφράγισης και διάθεσης παλαιών μοντέλων ΦΗΜ και φορολογικών μνημών αυτών, των οποίων η άδεια καταλληλότητας υπερβαίνει τα 4 έτη από την ημερομηνία χορήγησής της» (Β' 633),
- δ) της Α.Υ.Ο.Ο. ΠΟΛ. 1234/9.10.2002 «Τεχνικές προδιαγραφές φορολογικών ηλεκτρονικών μηχανισμών και συστημάτων» (Β' 1362),
- ε) της υπό στοιχεία Α.1173/7-12-2022 Απόφασης του Διοικητή της ΑΑΔΕ «Τροποποίηση τεχνικών προδιαγραφών ΦΗΜ» (Β' 6953),
- στ) της υπό στοιχεία Α.1024/31-1-2020 Απόφασης του Διοικητή της ΑΑΔΕ «Συμπληρωματικές τεχνικές προδιαγραφές πρωτοκόλλου επικοινωνίας και κρυπτογράφησης για την διαβίβαση δεδομένων στο πληροφοριακό σύστημα των ΦΗΜ.» (Β' 317),
- ζ) της υπό στοιχεία ΠΟΛ. 1068/24.3.2015 απόφασης της Γενικής Γραμματέως Δημοσίων Εσόδων «Διαδικασίες έγκρισης και ανάκλησης Φ.Η.Μ.. Υποχρεώσεις κατόχων άδειας καταλληλότητας Φορολογικών Ηλεκτρονικών Μηχανισμών (Φ.Η.Μ.), πωλητών Φ.Η.Μ., πιστοποιημένων τεχνικών Φ.Η.Μ., κατόχων - χρηστών Φ.Η.Μ.»(Β' 497),
- η) της υπ' αρ.1/20.1.2016 πράξης του Υπουργικού Συμβουλίου «Επιλογή και διορισμός Γενικού Γραμματέα της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων του Υπουργείου Οικονομικών» (Υ.Ο.Δ.Δ. 18), σε συνδυασμό με τις διατάξεις του πρώτου εδαφίου της παρ. 10 του άρθρου 41 του ν.4389/2016, την υπ' αρ. 39/3/30.11.2017 (Υ.Ο.Δ.Δ. 689) απόφαση του Συμβουλίου Διοίκησης της ΑΑΔΕ και την υπό στοιχεία 5294ΕΞ2020/17.01.2020 απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, «Ανανέωση της θητείας του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων». (Υ.Ο.Δ.Δ. 27).
- 3.α)** Την υπό στοιχεία Δ6Α 1015213 ΕΞ 2013/28.1.2013 (Β' 130 και Β' 372) απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του Υφυπουργού Οικονομικών «Μεταβίβαση αρμοδιοτήτων στον Γενικό Γραμματέα της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων του Υπουργείου Οικονομικών», σε συνδυασμό με τις διατάξεις της υποπαρ. α' της παρ. 3 του άρθρου 41 του ν. 4389/2016.
- β)** Την υπό στοιχεία Δ.ΟΡΓ.Α 1125859 ΕΞ2020/23.10.2020 απόφαση του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων «Οργανισμός της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ)» (Β' 4738).
- 4.** Την ανάγκη απόσυρσης και οριστικής παύσης χρήσης όλων των ΕΑΦΔΣΣ από το σύνολο των οντοτήτων με σκοπό τη διασφάλιση της αυθεντικότητας και της ακεραιότητας των εκδιδόμενων στοιχείων λιανικής πώλησης καθώς και την ασφαλή διαβίβαση δεδομένων στο Πληροφοριακό Σύστημα (ΠΣ) ΦΗΜ, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην υπό στοιχεία Α.1173/2022 απόφαση του Διοικητή της ΑΑΔΕ.
- 5.** Την ανάγκη παύσης χρήσης των απλών ΦΗΜ που ορίζονται στην υπό στοιχεία ΠΟΛ. 1220/2012 απόφαση του Υφυπουργού Οικονομικών από τις οντότητες εστίασης που λειτουργούν με σερβίρισμα σε τραπεζοκαθίσματα και ορισμού αντίστοιχης υποχρέωσης χρήσης από τις ως άνω οντότητες, ΦΗΜΑΣ Εστιατορίου, ΦΤΜ Εστιατορίου και ΑΔΗΜΕ Εστιατορίου, με σκοπό τη διασφάλιση έκδοσης στοιχείων λιανικής πώλησης μέσω παραγγελιοληψίας με το σύστημα «ανοικτών τραπεζιών» καθώς και την ασφαλή διαβίβαση

δεδομένων στο Πληροφοριακό Σύστημα (ΠΣ) ΦΗΜ, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Α.1173/2022 απόφαση του Διοικητή της ΑΑΔΕ.

6. Το γεγονός ότι η απόφαση αυτή, δεν προκαλεί δαπάνη σε βάρος του Προϋπολογισμού της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ).

ΑΠΟΦΑΣΙΖΟΥΜΕ

Άρθρο 1

Απόσυρση από τη χρήση και οριστική παύση Ειδικών Ασφαλών Φορολογικών Διατάξεων Σήμανσης Στοιχείων (ΕΑΦΔΣΣ)

Οι οντότητες που εκδίδουν τα λογιστικά τους στοιχεία με τη χρήση ΕΑΦΔΣΣ, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην υπό στοιχεία ΠΟΛ. 1220/2012 (Β' 3517) απόφαση του Υφυπουργού Οικονομικών ή είναι κάτοχοι αυτών, παύουν τη χρήση αυτών έως και την 31.10.2023 και έχουν την υποχρέωση υποβολής δήλωσης οριστικής παύσης τους, με την επιφύλαξη του τελευταίου εδαφίου του άρθρου 4 της παρούσας.

Άρθρο 2

Παύση χρήσης απλών Φορολογικών Ηλεκτρονικών Μηχανισμών (ΦΗΜ) από τις οντότητες εστίασης που λειτουργούν με σερβίρισμα σε τραπεζοκαθίσματα.

Οι οντότητες εστίασης που λειτουργούν με σερβίρισμα σε τραπεζοκαθίσματα και εκδίδουν τα λογιστικά τους στοιχεία με τη χρήση απλών ΦΗΜ της υπό στοιχεία ΠΟΛ. 1220/2012 απόφασης του Υφυπουργού Οικονομικών παύουν τη χρήση αυτών έως και την 30.06.2024, με την επιφύλαξη του τελευταίου εδαφίου του άρθρου 4 της παρούσας.

Άρθρο 3

Υποχρέωση χρήσης ΦΗΜΑΣ εστιατορίου, ΦΤΜ εστιατορίου, ΑΔΗΜΕ εστιατορίου

1. Οι οντότητες εστίασης που λειτουργούν με σερβίρισμα σε τραπεζοκαθίσματα και εκδίδουν τα λογιστικά τους στοιχεία με τη χρήση ΕΑΦΔΣΣ από την 01.11.2023 και εφεξής έχουν την υποχρέωση χρήσης ΦΗΜΑΣ Εστιατορίου ή ΦΤΜ Εστιατορίου ή ΑΔΗΜΕ Εστιατορίου που πληρούν τις τεχνικές προδιαγραφές που ορίζονται στην υπό στοιχεία Α. 1173/2022.
2. Οι οντότητες εστίασης που λειτουργούν με σερβίρισμα σε τραπεζοκαθίσματα και εκδίδουν τα λογιστικά τους στοιχεία με τη χρήση απλών ΦΗΜ, από την 01.07.2024 και εφεξής, έχουν την υποχρέωση χρήσης ΦΗΜΑΣ Εστιατορίου ή ΦΤΜ Εστιατορίου ή ΑΔΗΜΕ Εστιατορίου που πληρούν τις τεχνικές προδιαγραφές που ορίζονται στην υπό στοιχεία Α. 1173/2022.

Άρθρο 4

Διαδικασία απόσυρσης – παύσης

Η δήλωση οριστικής παύσης του άρθρου 1 της παρούσας, υποβάλλεται στο πληροφοριακό σύστημα των Φ.Η.Μ. μέσω της διαδικτυακής πύλης της ΑΑΔΕ (έντυπο Δ13), εφόσον έχει

εκδοθεί πρόσφατο, ήτοι εντός των τελευταίων δέκα (10) ημερών, τελικό Δελτίο Ημερήσιας Κίνησης «Ζ».

Κατά παρέκκλιση του ανωτέρω εδαφίου η δήλωση παύσης υποβάλλεται στην αρμόδια Δ.Ο.Υ., από τις οντότητες που εκδίδουν τα λογιστικά τους στοιχεία με τη χρήση ΕΑΦΔΣΣ στις παρακάτω περιπτώσεις:

1. Εκπρόθεσμης δήλωσης παύσης ή απώλειας ΦΗΜ.
2. Το τελευταίο εκδοθέν Δελτίο Ημερήσιας Κίνησης «Ζ» φέρει ημερομηνία προγενέστερη των έξι (6) μηνών της ημερομηνίας έκδοσης της Τεχνικής Αναφοράς Βλάβης, η οποία συνυποβάλλεται με το ως άνω δελτίο και τη δήλωση παύσης λόγω βλάβης.

Σε περίπτωση βλάβης ΦΗΜ, και εφόσον το τελευταίο εκδοθέν Δελτίο Ημερήσιας Κίνησης Ζ φέρει ημερομηνία εντός των προηγούμενων έξι (6) μηνών από την ημερομηνία έκδοσης της Τεχνικής Αναφοράς Βλάβης, η δήλωση παύσης λόγω βλάβης υποβάλλεται από την επιχείρηση που κατέχει την άδεια καταλληλότητας ή την άδεια τεχνικής υποστήριξης ΦΗΜ, για λογαριασμό του κατόχου ΦΗΜ.

Οι κωδικοί οριστικής παύσης ΦΗΜ είναι οι εξής:

23 Παύση λόγω πλήρωσης μνήμης

41 Απόσυρση Φ.Η.Μ.

10 Αυτοπαράδοση λόγω παύσης εργασιών της επιχείρησης

24 Παύση λόγω θανάτου

38 Ασυμβατότητα με δεκαδικά των συντελεστών ΦΠΑ

25 Παύση λόγω βλάβης φορολογικής μνήμης.

Η διαδικασία απόσυρσης και οριστικής παύσης του άρθρου 1 ή παύσης χρήσης του άρθρου 2 της παρούσας, διενεργείται, από τις υπόχρεες οντότητες, μετά την ολοκλήρωση έγκρισης αδειών καταλληλότητας ΦΗΜ από τουλάχιστον δύο (2) διαφορετικούς κατασκευαστές, κατά περίπτωση.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

**Ο ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ ΤΗΣ
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΙΤΣΙΛΗΣ**

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ**I. ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΓΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑ**

1. Εθνικό Τυπογραφείο (στην ηλεκτρονική διεύθυνση "webmaster.et@et.gr") για δημοσίευση της απόφασης
2. Αποδέκτες πίνακα Β'
3. Αποδέκτες πίνακα Γ'
4. ΔΙ.Σ.ΤΕ.ΠΛ. (για ανάρτηση στην ιστοσελίδα της Α.Α.Δ.Ε.)

II. ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΓΙΑ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

1. Γραφείο κ. Υπουργού Οικονομικών
2. Γραφείο κ. Υφυπουργού Οικονομικών
3. Γραφείο κ. Γεν. Γραμματέως Φορολογικής Πολιτικής και Δημόσιας Περιουσίας
4. Αποδέκτες πίνακα Ζ'
5. Αποδέκτες πίνακα Η'
6. Αυτοτελές Γραφείο Τύπου και Δημοσίων Σχέσεων
7. Οικονομικό Επιμελητήριο Ελλάδας (Πίνακας ΙΒ')

III. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ

1. Γραφείο κ. Διοικητή Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων
2. Προϊσταμένους των Γενικών Διευθύνσεων της Α.Α.Δ.Ε.
3. Όλες τις Δ/νσεις της Γ.Δ.Φ.
4. Δ/νση Νομικής Υποστήριξης
5. Δ/νση Διαχείρισης Υποδομών – Τμήμα Ε'
6. Διεύθυνση Ελεγκτικών Διαδικασιών- Τμήμα Α'